

FOR DISCUSSION PURPOSES

MW. MR. DRS. H.M.A. OVER DE LINDEN, 11 FEBRUARI 2016

INGEZONDEN BRIEF/OPINIE: REACTIE OP WEBLOG “verkiezingen”, NRC Handelsblad 8 febr.2016

Het weblog “verkiezingen” in het NRC van 8 februari jl. geeft antwoord op veelgestelde vragen als het gaat om de inhoud en bedoeling van het associatieverdrag met Oekraïne. Enkele belangrijke vragen blijven echter nog altijd onbeantwoord: Allereerst: “Waarom hebben wij dit verdrag nodig als er al een werkend verdrag met Oekraïne is, de zogeheten Partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst (PSO)”, in 1997 in werking getreden. In het associatieverdrag wordt ook (onder art. 486 lid 6) verwezen naar het PSO. Het PSO is een verdrag van weliswaar geen 323 maar 46 pagina’s plus daarbij diverse bijlagen en protocollen. Een “zoek de verschillen” is tijdrovend. Wat wel direct opvalt is dat het PSO meer dan het associatieverdrag is gefocust op handel en het streven om te komen tot een onderlinge vrijhandelszone (art 4).

Het PSO biedt Oekraïne expliciet de mogelijkheid om ook *fiscaal vriendelijk* in de BTW sfeer naar ander voormalige Sovjet landen te zijn, waaronder Rusland. Waarom dan een nieuw verdrag en geen amendementen en bijlagen op het oude verdrag, terwijl het oude verdrag daartoe zelf de opening biedt? Dan komen we precies op het punt dat telkens in het nieuws is: het associatieverdrag regelt juist veel meer dan een vrijhandelszone tussen de EU en Oekraïne. In het weblog komt aan de orde dat een gemeenschappelijk veiligheids-, en defensiebeleid (GVDB) tot stand komt (art. 7) maar dat dit nog niet betekent dat de EU Oekraïne militair *moet* bijstaan. De praktijk is natuurlijk dat dit wel gebeurt, immers wat is er anders nog *gemeenschappelijk* aan het beleid?

Voorts valt op aan het associatieverdrag dat veel aandacht wordt besteedt aan *geschillenbeslechting*: maar liefst 20 pagina’s, 33 artikelen, met daarbij de nadruk op energiegeschillen. Het PSO bevatte dergelijke bepalingen niet, slechts één verwijzing naar het Uncitral (commissie van de VN) voor geschillenbeslechting tussen natuurlijke-, en rechtspersonen (art. 93). Het vermoeden rijst dat het associatieverdrag waar het energie en energiegeschillen betreft met een zeer vooruitziende blik is geschreven.

De politieke discussies spitsen zich thans toe op handel, in het weblog wordt zelfs gesteld dat 306 van de 323 pagina’s van het associatieverdrag over handel gaan. Het begrip handel dient dan zo ruim te worden opgevat dan zo ongeveer elke menselijke activiteit daaronder valt.

Dan nog één belangrijke vraag, die in het weblog aan de orde wordt gesteld: de expansiedrift van de EU. In het weblog wordt gezegd: “In het associatieverdrag met Oekraïne staat niet dat de associatie kan uitmonden in een lidmaatschap” en “dat moet nog blijken”, en: “de EU is uitbreidingsmoe”. Niets wijst op dit laatste. Bovendien is het een kernwaarde van de EU: “Uitbreiding is een wederzijds voordelig proces, zowel voor de EU als voor haar nieuwe Lidstaten” (tekst van officiële website EU)”. Het associatieverdrag zelf is over de toekomstperspectieven voor Oekraïne *ook* duidelijk: het

gegeven dat (o.a. art. 56 lid 2) bepaalt dat het acquis communautaire (een omvangrijk op EU leest gestoeld pakket wetten) het voorportaal (minimum voorwaarde) voor toetreding is en er een tijdspad wordt uitgestippeld waarbinnen het acquis moet zijn geïmplementeerd in de Oekraïense wetgeving, wijst op de ambitie van de EU om Oekraïne te zijner tijd als lid te mogen verwelkomen.

Mocht men dan *nog* niet zijn overtuigd, het navolgende citaat uit een resolutie van het Europese Parlement (EP) van 15 januari 2015 (2014/2965RSP, punt 17) neemt alle mogelijke twijfel weg: het EP “herhaalt in dit verband zijn standpunt dat de associatieovereenkomst niet het einddoel in de betrekkingen tussen de EU en Oekraïne vormt; wijst er voorts op dat Oekraïne, overeenkomstig artikel 49 VEU (Verdrag van de Europese Unie), net als alle andere Europese landen een Europees perspectief heeft en het EU-lidmaatschap kan aanvragen”.

Afrondend nog iets over de menselijke maat. Een Oekraïense tegenstander van het verdrag zei: “Er wordt helemaal geen rekening gehouden met het feit dat de pensioengerechtigde leeftijd binnen de EU hoger ligt dan de gemiddelde levensverwachting van een Oekraïense man”. Door non-discriminatiebepalingen in het verdrag kunnen dergelijke collisies ontstaan.